

SLOVENSKI NAROD

Izjaha vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 20 petih
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati peti
vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za izmuzemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 8
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 28. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Prestolni govor Nj. Vel. kralja

Ob 11. dopoldne je danes Nj. Vel. kralj s prestolnim govorom osebno otvoril redno zasedanje Narodnega predstavništva — Silne ovacije narodnih poslancev in senatorjev vladarju

Beograd, 18. januarja. Današnji dan bo ostal v zgodovini Jugoslavije zapisan poleg 6. januarja 1929 kot eden najpomembnejših mejnikov v našem narodnem in državnem življenju. Danes je Nj. Vel. kralj s prestolno besedo otvoril prvo redno zasedanje Narodnega predstavništva, s čimer se odpira nova doba našega političnega in parlamentarnega življenja, pa tudi nova doba dela za konsolidacijo države na gospodarskem, političnem, kulturnem in socialnem polju. Že prvi predhodni sestanki Narodne skupščine in senata so prožili dovolj dokazov, da so se zbrali v našem novem Narodnem predstavništvu možne odlične sposobnosti in volje do dela in zato se lahko reče, da smemo pričakovati od Narodnega predstavništva obilo koristnega in uspešnega dela.

Pomembnost tega dogodka pa obeležuje še prav posebno okoliščina: prvo redno zasedanje Narodnega predstavništva je osebno otvoril Nj. Vel. kralj s prestolno besedo, kar se je s tem zgodilo šele drugič, odkar obstoja naša ujedinjena država. S tem je važnost današnjega dne še prav posebno poudarjena in besede, ki jih je naslovil Nj. Vel. kralj ob tej priliki na zastopnike vsega našega naroda, so kazipot bodočega dela in kažejo ono pot, ki jo je naš modri vladar začrtal že v svojem manifestu 6. januarja 1929., pot v lepšo in srečnejšo bodočnost.

Prestolni govor zlasti poudarja veliko zakonodajno delo, ki čaka Narodno predstavništvo, zlasti delo za gospodarsko konsolidacijo in izgraditev notranje uprave potom definitivne ureditve občinskih in banovinskih samouprav. Povdaril je, da je uspeh odvisen od pravičnega razumevanja narodnih in državnih potreb.

Beograd, 18. januarja. Za svečano otvoritev rednega zasedanja Narodnega predstavništva so bili prostori Narodne skupščine, kjer se je vršila skupna seja poslanske zbornice in senata, svečano okrašeni. Ministrske klopi izpred predsedniške tribune so odstranili in postavili na tem prostoru posebno tribuno za Nj. Vel. kralja. Vsa dvorana, diplomatske in novinarske lože ter galerija so okrašeni s preprogami in državnimi trobojnicami.

V prostorih Narodne skupščine je vladala že od zgodnjih jutranjih ur velika živahnost. Uslužbenci Narodne skupščine so imeli še polne roke dela, da so uredili vse kar najsvetanejše. V dvorani so uslužbenci beograjske radio postaje montirali mikrofone na predsedniško mizo in pred tribuno, raz katere je imel Nj. Vel. kralj svoj prestolni govor. Po dvorani in v ostalih skupščinskih prostorih so

namestili zvočnike, tako da se je mogla vsaka kraljeva beseda povsod razločno slišati. Beograjska radio postaja je tudi po mestu na vseh večjih javnih prostorih namestila zvočnike, tako da je ves Beograd mogel poslušati kraljev govor. Svečano otvoritev Narodnega predstavništva sta prenašali tudi zagrebška in ljubljanska radio postaja, tako da je v duhu prisostvoval temu svečanemu aktu ves jugoslovanski narod.

Že pred 10. uro so se začeli zbirati v prostorih Narodne skupščine

gg. narodni poslanci in senatorji.

Vsi so bili v svečanih oblekah in le malo jih je bilo med njimi, ki bi imeli samo po eno odlikovanje. Nekateri v narodnih borbah osiveli borci so naravnost preobloženi z najvišjimi jugoslovanskimi, pa tudi tujimi odlikovanji. V živahnem razgovoru so gg. poslanci in senatorji pričakovali pričetek seje. Malo po 10. so se začeli zbirati tudi

člani vlade,

tako da je bilo ob pol 11. že vse pripravljeno za pričetek seje.

Malo pred 11. uro je bilo javljeno:

kralj prihaja.

V dvorani je zavladala grobna tišina. Kmalu nato so se odprla vrata in v spremstvu predsednika senata dr. Ante Pavelice ter predsednika Narodne skupščine dr. Koste Kumanudija je stopil v dvorano Nj. V. kralj v svečani generalški uniformi. Senatorji in narodni poslanci so se dvignili s svojih sedežev in

višarne ovacije kralju in Jugoslaviji so pretresale dvorano. Nj. V. kralj se je podal na pripravljeno tribuno. Ko so se ovacije, ki so trajale več minut, polegile, je Nj. V. kralj spregovoril. Njegove jasne in razločne besede so rezale grobno tišino. Narodni poslanci in senatorji so poslušali

kraljev prestolni govor
stoje in ga često prekinjali s ploska-

njem in ovacijami. (Govor objavljamo na drugem mestu.)

Kraljeve besede so sprejeli senatorji in poslanci z viharimi ovacijami. »Živel kralj! Živela Jugoslavija!« je odmevalo po dvorani. Tudi iz nabito polne diplomatske lože, v kateri se je zbral ves diplomatski zbor, so z zanimanjem sledili prestolnemu govoru. Ovacijam poslancev in senatorjev se je pridružila tudi galerija.

Pred poslopijem Narodne skupščine se je pred zvočniki, ki so bili nameščeni na vseh straneh, zbrala velika množica, ki je pazno sledila kraljevemu govoru in mu priredila ob koncu prav tako navdušene ovacije, ki so se še stopnjevale, ko je kmalu nato v

Besedilo prestolnega govora

Beograd, 18. januarja. Nj. Vel. kralj je danes ob 11. dopoldne otvoril redno zasedanje Narodnega predstavništva z naslednjim govorom:

Gospodje senatorji in poslanci!

Z veliko radostjo in z zaupanjem v našo lepo nacionalno bodočnost, pozdravljam vas vse in z vami vse jugoslovanski narod, ki ga dostojno predstavljate. Zgodovina jugoslovenskega naroda, ki živi v teh lepih krajih naše domovine, je polna velikih dogodkov, usodnih preobratov, težkih motenj, slavnih del in končno velike zmage svobode in ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Kronano je veliko delo nacionalnih junakov, mučnikov in žrtev te misli po dvanajstih stoletjih polnih muk in nadočloveških borb za našo plemensko individualnost in naš narodni obstanek.

V zavesti, da so se najboljši sinovi našega naroda, zbrani iz vseh naših plemen, borili za ujedinjenje in da se je ustvarila po nečloveških naporih, krvavih revolucijah in svetovni vojni narodna kraljevina z enim narodom v eni državi, sem dne 1. decembra 1918 imel srečo, da sem svečano proglasil ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev po svobodnem izrazu narodne volje. Ustvarilo se sanje in večni ideali prednikov, najboljših Srbov, Hrvatov in Slovencev, izvršili sta se ujedinjenje in osvobodjenje. Tedaj smo imeli namen in voljo, da organiziramo vse delovne sile svoje nacionalne države in da se v njej pripravijo najboljši pogoji za bodočnost. Z ustavo 28. junija 1921 smo skušali urediti to našo državo in njene nacionalne naloge, toda vedno bolj jasno se je kazalo, da v tej ustavi nacionalna misel ni dobila dovolj jasne in pravega izraza, in da so sovražne sile ogrožale nacionalno celoto države. Kljub vsem naporom ni bilo mogoče doseči pravega razvoja naše nacije, neobhodno potrebne notranje edinstvi in harmonije, ki bi bili temelj našega javnega in organiziranega političnega življenja. Premagali smo vse svoje zunanje sovražnike, sebe same pa nam je bilo najtežje premagati. Naše edinstvo in nacionalno celoto sta prišli spritno zaslepljenih strankarskih strasti in medsebojnih borb v nevarnost, da ju izgubimo, in nastalo je vprašanje kako se bo nadaljeval naš napredek in razvoj našega skupnega narodnega življenja. Zaman je bilo pričakovati, da se bodo v našem notranjem življenju prilike uredile same po sebi. Državna celota in jugoslovenska misel je bila ogrožena, pretilo nam je državno razsulo in narodno razdeljenje. Niti za trenutek ne smemo pozabiti, da narodno ujedinjenje ni delo ene generacije niti posledica zgodovinskega značaja, marveč sad stoletnih naporov in dela vse nacije. Nacionalna celota spritno tega ni smela in nikdar ne sme postati predmet razpravljanja in mora ostati vedno nad vsem življenjem in nad vsemi interesi. (Viharno dolgotrajno ploskanje.)

Doba narodnega in državnega preporoda

Gospodje senatorji in gospodje poslanci!

Z odločitvijo dne 6. januarja 1929 (burno odobravanje) sem odpravil to nevarno stanje. To je bila moja sveta dolžnost do nacije in zgodovine. Moja vlada, ki je tedaj prevzela upravo države, je stala pred veliko nalogo, da pomiri strasti med narodom in da državo dobro vodi ter obnovi med ljudstvom vero v bodočnost. V tem pogledu je kraljevska vlada delovala z velikim uspehom. Z zakonom z dne 3. oktobra 1929 (ploskanje) smo odpravili in odstranili prejšnjo upravno razdelitev. Med narodom je vzrastle zaupanje, kar sem mogel ugotoviti pri svojih neposrednih stikih z ljudstvom. V vseh plasteh Srbov, Hrvatov in Slovencev, se je pokazala volja, da se trajno ohrani naša nacionalna celota. (Odobravanje.)

Zvest svojih besedi in tradiciji sem proglasil 8. septembra preteklega leta ustavo in ustvaril osnovo onih ustanov upravne in državne ureditve, ki najbolj

spremljstvu predsednikov obeh zbornic in dežurnega adjutanta

Nj. V. kralj zapustil Narodno skupščino in se med gostim špalirjem občinstva med neprestanimi ovacijami vrnil na dvor.

Po programu bi se morala nato sejati še nadaljevati ter bi imela govoriti še predsednika obeh zbornic, nakar bi Narodno predstavništvo izvolilo poseben

adresni odbor,

ki bi sestavljal odgovor na prestolni govor. Zaradi pozne ure pa je predsednik senata predlagal, da se seja prekine in

nadaljuje popoldne ob 4.

Predlog je bil soglasno sprejet, nakar je predsednik senata zaključil prvo skupno sejo Narodnega predstavništva.

odgovarjajo narodnim potrebam in državnemu nacionalnemu življenju. Ustava omogoča narodu nacionalen in socialen napredek in razvoj vseh njegovih življenjskih sil. Narodno edinstvo in državna celota sta izven vsake diskusije. V naši decentralizirani državi naj živi svoboden, ravnopraven, nacionalno nedeljiv narod, poln spoštovanja in navdahnjen z vero v vse, kar je lepo in zdravo, složen v naši nacionalni zajednici! (Dolgotrajno navdušeno ploskanje.)

Velika odgovornost Narodnega predstavništva

V duhu teh načel imate, vi, gospodje, nalogo, da organizirate državo, da ji daste važne zakone, ki bodo zajamčili napredek in bodočnost naše kraljevine, da dostojno odtehtate velike žrtve, ki so padle za jugoslovanski narod in za nacionalno idejo. (Odobravanje.) Pot vam je pokazana in veliko zaupanje, ki vam ga je izkazal narod, vam je močna opora.

Gospodje senatorji in narodni poslanci!

Zbrali ste se v resnih časih in Narodno predstavništvo se je znašlo pred težkimi nalogami. Splošna in nepojmljiva kriza je zajela ves svet in se ni ustavila niti pred mejami naše države. Vaša naloga je, da najdete pravi izhod iz sedanjega težkega stanja.

Jugoslavija je pobornik miru in reda v Evropi

Doseči ta cilj vam bo toliko lažje, ker živimo z vsemi v dobrih odnosih in lahko zaupamo v mednarodno solidarnost. Z posebnim zadovoljstvom naj omenim naše iskrene odnose z vsemi našimi prijatelji in zavezniki. (Ploskanje.) Jugoslavija hoče tudi v bodočnosti ostati pobornik miru in reda v Evropi. (Ploskanje.) Dosledno s tem bo sodelovala tudi pri rešitvi vseh velikih problemov, ki so v tem času na dnevnem redu mednarodnih sestankov. V vprašanju razorožitve bo prevzela nase vse žrtve, ki so v skladu z interesi naše varnosti. Naša vojska ni bila nikoli instrument za ogrožanje miru in tujih interesov. (Viharno odobravanje.) Ona bo ostala tudi v bodoče obramba naroda in šola za njegovo nacionalno vzgojo. (Ploskanje.)

Vprašanje reparacij je spravilo našo državo v težak položaj. Mi ne moremo na eni strani sami nositi žrtve za zmago splošnih principov svobode in pravice, na drugi strani pa tudi ne moremo ogromne vojne škode naložiti le v breme naše težko ranjene zemlje. (Odobravanje.) Naše stališče mora biti v skladu z interesi celokupnega naroda in v tem smislu bo treba postopati.

Složno delo za omiljenje gospodarske krize

Za ublaženje splošne gospodarske krize bo kraljevska vlada zastavila vse svoje sile in vso svojo skrb. Za ozdravljenje naših gospodarskih razmer je neobhodno potrebno, da v našem javnem gospodarstvu uvedemo največjo štednjo in da spravimo javne izdatke v sklad z realnimi dohodki in s finančno silo našega naroda. (Dolgotrajno odobravanje.) Kraljevska vlada bo predložila Narodnemu predstavništvu državni proračun, sestavljen z upoštevanjem največje štednje, ki jo je treba uvesti tudi pri banovinah in občinah. (Odobravanje.) Treba je najti pota in načina, da bo državna administracija spretno popravila in izpopolnila, kar še ni dovršeno.

Gospodje senatorji in narodni poslanci!

Gospodarska kriza je tako silna, da moramo zastaviti proti njej vse svoje moči. Zlasti je občutna med našim kmečkim prebivalstvom, med katerim je padanje cen še poostrolo težke razmere. Obnoveitev zaupanja in ustvaritev gospodarskega kredita sta glavni predmet našega prizadevanja. (Ploskanje.) Za izvršitev socialnih in gospodarskih pogojev za zdrav razvoj naših sil bo kraljevska vlada skušala uvesti primerno kmetijsko politiko in ustreči predvsem našemu kmečkemu prebivalstvu. Krepiła bo razvoj zadrug in jačila gospodarske sile najširših slojev naroda. (Odobravanje.)

Kraljevska vlada pa bo tudi pravilno skrbela za interese obrti in industrije, od katerih zavisi eksistenca velikega dela našega delovnega naroda. (Odobravanje.) Z dobrimi socialnimi zakoni moramo okrepiti načelo narodne solidarnosti in skrbeti moramo, da se bo breme težke krize razdelilo enakopravno in pravično na vse sloje naroda. (Dolgotrajno in viharno odobravanje.)

Prve zakonodajne naloge

Oživotvorenje gospodarskega sveta bo ena prvih nalog vašega zakonodajnega dela. (Dolgotrajno ploskanje.) V sistematičnem delu za izgradnjo naše notranje ureditve se postavlja na dnevni red Narodnega predstavništva tudi definitivna organizacija občinskih in banovinskih samouprav, teh najvažnejših edinic naše notranje uprave. Kraljevska vlada bo sestavila in predložila vse potrebne zakonske predloge.

Gospodje senatorji in narodni poslanci!

Poleg omenjenih nalog vas čaka v zakonodajnem delu tudi mnogo drugih vprašanj, ki jih bo razvoj narodnega in državnega življenja postavil na dnevni red. Od vašega premissljenega dela, od zavesti odgovornosti, ki ste jo prevzeli, od vašega razumevanja narodnih in državnih potreb, od vaše uvidenosti bo odvisen uspeh vašega dela pri izvrševanju velikih nalog, ki vam jih je poveril narod, ko vam je poklonil svoje zaupanje.

Naj vas božja milost in pomoč spremljata v vašem delu za koristi naroda in srečo Jugoslavije! (Dolgotrajne ovacije kralju.)

Proglasim seje Narodnega predstavništva za otvorne.

Prenos v ljubljanskem radiju

Ljubljana, 18. januarja. Govor Nj. Vel. kralja so oddajali po radiu tudi v Ljubljani in so bili na raznih krajih v mestu montirani zvočniki, oddajale so pa govor tudi vse trdnice z radio-potrebnicami. Kraljev govor je poslušalo mnogo pasantov. Beseda Nj. Vel. je zvenela jasno, čisto in pregledno. Večkrat je bilo čuti, kako je govor prekinila Narodna skupščina, ki je viharo aplaudirala njegovim besedam.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 18. januarja. AA. Vremensko poročilo Direkcije državnih železnic v Ljubljani po stanju ob 8 zjutraj: Bistrica-Bohinjsko jezero —8, megla, snega 15 cm; Brežice —2, oblačno; Celje 1, oblačno, snega ni; Dravograd-Moča —8, oblačno, snega 8 cm; Jesenice —6, megla, snega 10 cm; Kamnik

—2, megla, snega ni; Kranjska gora —6, jasno, snega 30 cm; Kočevje —4, oblačno; Kotoriba —2, oblačno; Ljubljana g. k. —1, oblačno, Ljutomer —8, oblačno; Maribor g. k. —1, oblačno, snega ni; Novo mesto —2, oblačno, snega ni; St. Janž na Dolenjskem —2, oblačno; Tržič —4, jasno, snega ni, Rak —4, megla.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2261.41—2268.25, Bruselj 781.78—784.14, Curih 1097.25 do 1100.55, London 194.80—196.40, New York 5699.98—5616.98, Pariz 221.15—221.81, Praga 166.45—166.95, Trst 282.31—284.71.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih, 18. januarja. Beograd 9.10, Pariz 20.15/2, London 17.85, New York 512.25, Bruselj 71.25, Milan 25.90, Madrid 43.25, Amsterdam 206.25, Berlin 121.75, Sofia 3.71, Praga 15.17, Varšava 57.40, Bukarešta 3.05.

Praznik mladih in starih Jadranašev

Lep uspeh letošnjega slovenskega večera — Sestanek
starešinske zveze

Ljubljana, 18. januarja.

V soboto zvečer je Jugoslovensko napredno akademsko društvo Jadran brez vsake misli na veseljačenje in zabavo pridelilo svoj tradicionalni slovenski večer, da s čistim dohodkom olajša bedno stanje naših akademikov. Na prireditve je poslal svojega zastopnika tudi visoki pokrovitelj kralj Aleksander, in sicer g. divizijskega generala Bogoljuba Ilića, razen njega so se pa sijajno uspelega večera udeležili tudi ban dr. Marušić s podbanom g. dr. Pirkmajerjem, načelnika častnega damskega komiteja g. ministra Anđi Kramerjeva, soproga podpredsednika senata g. Novakova, zastopnik ministra prosvete g. ravnatelj Jeran, rektor g. dr. Šerko, župan g. dr. Dinko Puc in drugi najodličnejši zastopniki oblasti in korporacij ter vse konzularni zbor s svojimi družinami.

Goste je v imenu AD Jadrana pozdravil g. Boleslav Hiter z naslednjim govorom:

Slavna gospoda! Izvršujoč častno nalogo, da otvarjam XII. slovenski večer mi je dolžnost, da kot predsednik jugoslovanskega naprednega akademskega društva »Jadrana« pozdravim s tega mesta zastopnika Nj. Vel. kralja Aleksandra, ki je blagovolil sprejeti pokroviteljstvo nad današnjo prireditevjo, gospoda generala Ilića, komandanta dravske divizijske oblasti, katerega najvredneje prosim, da na najvišjem mestu sporoči našo najiskrenejšo zahvalo in izraze naše vdčnosti.

Nadalje imam čast pozdraviti odposlanca ministra prosvete ravnatelja g. dr. Jerana, vse konzularni zbor ter ostale predstavnike univerzitetne, državne in civilne oblasti.

Pozdravljam zastopnike raznih društev in pozdravljam cenjene dame častnega damskega komiteja, katerim se prav posebno zahvaljujem za nocojšnjo slavnost.

Moj poseben pozdrav pa naj velja tebi, akademski omladina!

Častita gospoda! V veliki meri se mi, jugoslovensko orijentirana napredna omladina, zavedamo velike in odgovorne naloge, predvsem v kulturnem in socialnem pogledu, ki nam jo nalaga sedanja težka doba.

Vsa mogoča vprašanja, v obliki najzanimavejših problemov, vznemirjajo naše mlade duše. Naš prvi in poglavitni cilj je: državno in narodno edinstvo. V doseg tega cilja se jugoslovensko orijentirana napredna omladina ne straši nobene borbe, ker s tem rešuje oporoko svojih velikih prednikov, ki so zastavili vse svoje sile in celo življenje, za uresničenje svojih nacionalnih smotrov.

Da pa bo naša borba za doseg teh velikih idealov uspešna, pa potrebujemo pomoči in zaslombe od naše javnosti in naše inteligence, do česar more dovesti le medsebojno spoznavanje. V tem smislu pošljemo današnji večer mi, a daleč od nas je misel veseljačenja in zabave.

Teh misli, če prav tolačim, ste tudi vi vsi, ki ste se v tako močnem številu odzvali našemu vabilu. Odzvali ste se, da manifestirate svojo naklonjenost jugoslovenski napredni omladini.

Tem ste nas navdali z novim ognjem

in z novim navdušenjem za naše cilje, za kar vam izrekam v imenu jugoslovanskega naprednega akademskega društva »Jadrana« odkritosrčno zahvalo.

Sprejemju je sledila akademija, pri kateri so ga. Pavla Lovčeva, tenorist Gostić in Slovenski vokalni kvintet želi največje aplavze, nato se je pa razvil najelegančnejši ples, ki so ga udeležili seveda tudi starešine Jadrana s primarijem dr. Zaločkarjem, direktorjem Relanjerjem in inženjerjem Bevcem na čelu, navzoči so bili pa tudi ugledni triglavski starešine z gg. dr. Egonom Staretem in Ivanom Voltičem.

Zbor starešinske zveze »Jadrana«

Včeraj dopoldne je otvoril v Kazini zborovanje, ki naj pokaže delovanje minuloga poslovnega leta in zahteva nove smernice, predsednik g. primarij dr. Zaločkar s pozdravom najodličnejših starešin, nato je pa orisal v globoko zasnovanem govoru pomen starešinske organizacije, se zahvalil za vse podporo, ki je bila deležna mlada generacija akademikov ter obravnaval predvsem skrb za socialno stanje naše dorasajoče inteligence.

Po izbrnem tajniškem poročilu g. dr. Marijana Zajca, ki je podrobno opisal vse delovanje in uspehe organizacije ter zlasti poudaril, kako sta delovanje društva vzhledno podpirala g. ministar dr. Kramer in ban g. dr. Marušić. Za omogočenje intenzivnejšega društvenega delovanja je bilo ustanovljenih pet odsekov in sicer organizacijski, odsek za politična vprašanja, za gospodarsko socialno vprašanje, prosvetni in dijaški, podporni odsek, ki so se tudi že konstituirali. Kar se društvenega glasila tiče, je organizacija opredelila svoje stališče tako, kakor AK Jadran in Triglav in je pričakovali, da bo Zveza v kratkem sklenila definitivni dogovor s kmetsko prosveto.

Blagajnik g. direktor Josip Reiser je konstatiral presenetljiv napredek Zveze ter ugotovil, da je društvo imelo 31.000 Din dohodkov ter 14.000 Din izdatkov, tako da je saldo prejšnjega leta izkazuje blagajna 21.300 Din. Imovina, a število članstva je naraslo na 310, podpor je bilo pa izdanih 10.000 Din. Ko je blagajnik pohvalil delavne poverjenike ter tudi poglavlje manj aktivna poverjenstva, so mu zborovalci izrekli še posebno zahvalo.

Po poročilu prof. Rado Pavliča o sestanku odbora Zveze jugoslovenskih naprednih akademskih starešin, je bila izvoljena nova uprava, kjer so v glavnem najpoštenjevalnejše osebnosti iz dosedanje uprave. Seveda je bil za predsednika zopet izvoljen g. prof. dr. Zaločkar, v častno predsedstvo pa soglasno naš zaslužni učenjak prof. dr. Ferdo Seidl.

Pri slučajnosti je tehnik Makso Megušar sporočil zahvalo »Preporoda«, jurist Branko Alujevič je pa poročal o novi publiistični reviji, nato je bilo pa uspešno predavanje zaključeno in mu je sledilo v Krapeževi restavraciji skupno kosilo s prijateljskim sestankom, kjer so govorili g. prof. dr. Zaločkar, direktor g. Reiser, primarij g. dr. Gostić, prof. dr. Jože Rus, jurist Andrej Uršič, g. dr. Niko Zupančič, dr. Cepuder in drugi, da se je sestanek zaključil v pravi tovariški harmoniji.

S prosveto med delavstvo

VII. delavski prosvetni večer v Ljubljani -- Veliko zanimanje pa prireditve »Zarje« in »Svobode«

V sredo, 13. t. m. se je vršil v Ljubljani že VII. delavski prosvetni večer Delavske kulturne zveze »Svobode« in Delavskega glasbenega društva »Zarja«. Ti večeri vzbuja med našim delavstvom in uradništvom in sploh med širšimi sloji ljubljanskega prebivalstva zanimanje za glasbo: za nameček pa se jim nudi vedno kako zanimivo predavanje.

To pot je bil večer skoro ves pod vtišom vokalne glasbe, torej petja. Samo uvodna točka je bila instrumentalna glasba: delavska godba »Zarja« pod vodstvom kapelnika g. Franc Dolinarja je zagajala dva komada: Filipovo uverturo: »Iz moje domovine« in venček slovenskih narodnih pesmi: »V zari jutranje« v predelavi dr. Dolinarja in Bernarda. Da je bilo vse odsvirano vzorno, je skoro odveč povdarjati, ko uživa ta marljiva delavska godba že svoj sloves.

Tenorist Vinko Slanovec, ki se je predstavil že zadnjič v »Unions« na VI. prosvetnem večeru, je doživel to pot prvič pred širšo publiko prosvetnih večerov: lepo je zapel Rubinsteinovo »Senca«, Fletšman-Kozinovega »Godca« in A. Foersterjevo arijo iz opere »Gorenjski slavček«. Na mah si je pridobil, kakor pred njim že drugi solisti (Zagar, Burger in dr.), simpatije slušateljev in gotovo je, da bo moral ostati med stalnimi sodelovalci na teh večerih.

Sopranistka Anica *** je zapela s svojim sicer šibkim, a lepim glasom Čajkovskega: »Na plesu šumečem«, Jensenov »Vetar šepetnik« in Rubinsteinovo »Solzo«. Ta pevka je — ako se ne motim — nastopila topot prvič in je poleg vsega tako skromna, da ne smem izdati niti njenega priimka. Pa tudi tako — nepoznana, »incognito« — si je pridobila hvaležnost navzočih.

In sledil je spet pevec: baritonist g. Ciril Oblak, na poklicu mizar v Strojnih tovarnah, z Adamičevima skladbama: »Planinec« in »Nocni je pa on lep večer« ter z Gerbičevimi: »Pojdem na prejo«. Tudi g. Oblak je nastopil na prosvetnih večerih

menda prvič. Glas ima prijeten in je osvojljiv navzočim.

Izpadli sta žal — radi nepredvidenih ovir — dve točki sporeda: Duet na flauto in nastop vokalnega kvinteta Ljubljane, kar bo morda enkrat prihodnjici.

Soliste sta na klavirju spremljali gđ. Anica Šebrova (g. Slanovec) in gđ. Boža Šaplja (gđ. Anico in g. Oblak). Ti dve marljivi pianistki sta vse storili, da je večer boljše uspel ter da so prišli solisti, ki sta jim bili v pomoč, čim bolj do veljave.

Za zaključek smo slišali še predavanje g. Naceta Miheveca o Novi industrijski revoluciji. S pomočjo preko 100 skopičnih slik, ki so jih predvajali na modernem epidiaskopu, smo videli in zasledovali vse moderne tovarniške naprave: videli smo zlasti racionalizacijo obratov, ki ni premo pripomogla k današnji bedi delovnega ljudstva, kajti stroji, ki delajo namesto človeka, so ustvarili pogoje za brezposelnost.

Večer je uspel. Obisk je bil nad vse lep in je opravičil našo trditve ob VI. prosvetnem večeru, ko udeležba ni bila tako velika, da je temu vzrok: sprememba dneva, sprememba dvorane in vstopnine. To pot, ki je bil večer spet na sredo, ko je bil v običajni dvorani Delavske zbornice in ko je bil vstop prost, je bil obisk velik. Nad 600 udeležencev je napolnilo dvorano.

Le tako naprej!

—n.

Radionrogram

Torek, 19. januarja.

11.30: Solista ura: Naše ptičke (Vladimir Kapus); 12.15: Pločbe; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, pločbe, borza; 17.30: Otroški kotiček (Radio tetka); 18: Salonski kvintet; 19: Dr. Ivan Grafenauer: Nametnica; 19.30: Dr. Fr. Veber: Experiment. fonetični studij; 20: Dr. Fr. Stele: Glavne razvojne faze v umetnostni zgodovini; 20.30: Prenos iz Zagreba; 22.30: Čas poročila, napoved programa za naslednji dan.

SOKOLSKO DOPISUJTE SAMO NA
SOKOLSKEM PISEMSKEM PAPIRU!

Vojne žrtve zborujejo

Občni zbor krajevene organizacije udruženja vojnih invalidov v Ljubljani

Ljubljana, 18. januarja.

Mnogo je v Ljubljani invalidov, vojnih vdov in sirot, kar je pokazal že občni zbor krajevene organizacije Udruženja vojnih invalidov, ki je bil včeraj dopoldne v Mestnem domu. Udeležba je bila lepa; 138 se jih je zbralo, številne preproste ženske katerih možje so ostali na bojiščih, številni možje, ki jim je vojna pustila žalostne spomine, zapustila svoje sledove za vedno. Kamor si pogledal — sami izmučeni, otožni obrazi. Možje so pričakovali mrki začetka, če je kdo spregovoril, je bila beseda težka in je dihnila iz nje nervoznost. Ni vladalo tisto veselo razpoloženje, brezbriznost in tista gledališka pozornost in pričakovanje, češ, kaj se bo odigralo zabavnega, kar se očituje na zborovanjih nekaterih društev, ki obstojajo iz drugih razlogov, ne iz življenjskih. Invalidska organizacija je pa življenjska potreba, takšen občni zbor je zborovanje samo tistih, ki se ga udeležijo ne da bi se na njem zabavali ali poslušali visoko doneče besede — temveč zato, ker so v organizaciji našli zatočišče in up, da se njihove življenjske prilike vsaj nekoliko izboljšajo.

Občnemu zboru je predsedoval društveni predsednik g. V. Mlekuz. Ob otvoritvi je pozdravil prisotne in posebej predsednika oblastnega odbora UVI g. M. Štefota. Spominjal se je 4 med letom umrlih tvarišev, ki so prisotni počastili njih spomin, nato je pa predlagal udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in razdravne brzojavke predsedniku vlade generalu Živkoviču in ministru za socialno politiko in narodno zdravje g. Iv. Puclju, ki so jih prisotni sprejeli z odobravanjem. Ko so bile opravljene še druge formalnosti, je predsednik poročal o delu organizacije v preteklem letu.

Organizacija je imela izredni občni zbor jan. 11. oktobra ter je bila do rednega občnega zbora zelo kratka doba. Redni občni zbor bi bil pozneje, ker pa centralni odbor UVI zahteva zaradi kongresa vojnih invalidov, ki bo februarja v Beogradu, poročila od oblastnih odborov, je moral biti že zdaj.

Invalidi preživljajo težke čase. Kriza se pozna pri njih mnogo bolj, saj so iz najrevnejših slojev in mnogi izmed njih se izgubili še tisti pičli zaslužek, ki so ga imeli prej. Zaradi tega je bilo delo odbora še posebno oteženo in se opaža zato še večja nezadovoljnost med članstvom. Predsednik je naglašal, da mora vladati med članstvom in odborom popolna solidarnost, vsi člani se morajo zavedati, da so uspehi organizacije odvisni v največji meri od pomoči članstva. In s tega stališča morajo tudi kritizirati odborovo delo.

Naloga odbora je predvsem zbirati denarna sredstva, da pomaga z njimi potrebni članom. Toda beda je vedno hujša, prosilcev je čedalje več in nabiranja je oteženo zaradi splošnega obubožanja.

Izredni občni zbor je bil sklican, ker sta glavna funkcionarja, predsednik in podpredsednik odločila svoji mestu, prvi zaradi volilnega dela, drugi se je pa preselil v Škofjo Loko. Novi odbor je v tem kratkem času storil vse, kar je mogel in moral, pomembnejši uspeh pa je poročba odbora z neko trdnostjo za razpečevanje nekega predmeta v trafikah, od česar bo imela organizacija redne dohodke.

Ko je tajnik g. Trebušak predčital zapisnik zadnjega izrednega občnega zbora, je še podal svoje poročilo o delu od 11. oktobra naprej.

Društvo šteje 310 članov, med letom jih je pristopilo 10. Mnogo jih je ne plačuje članarine, ker po novem invalidskem zakonu niso več invalidi. Vsak član mora biti obremenjen naročnik »Vojnega invalidca«, so pa tudi mnogi člani, ki so zaočnili dolžni na naročnikih ter bi jih organizacija po pravih morala črtati iz članstva. Novi odbor je imel 5 sej, na katerih je prišlo vedno do stvarnih sklepov. O vseh svetih je odbor priredil nabiralno akcijo pri Sv. Krištofu, o božiču je pa obdaroval 152 članov in članic. Mestna občina je dala organizaciji za člane 30 ton premoga po znižani ceni. Organizacija ima tudi mnogo pisarniškega dela, saj izkazuje vložitvi zapisnik 424 vlog.

Blagajnik g. Fr. Preša je podal blagajniško poročilo. Dejal je, da je blagajna duša vsakega odbora ter je od nje odvisno kolikor toliko vse delovanje organizacije in njen obstoj. Priporočil je, da je bila udeležba pri obdaritvi lepša ter bi se morali člani na občnem zboru prav tako zavedati svojih dolžnosti, tedaj bi se to poznalo tudi pri blagajniškem poročilu. Društvena imovina znaša 38.485 Din, izdatki, ki so uravnovešeni z dohodki, pa 98.897 Din.

Obe poročili sta bili sprejeti brez ugovora, na kar je predsednik nadzornega odbora g. Al. Dermasa predlagal odboru absolutorij s pobavo in predlog je bil tudi soglasno sprejet.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen odbor: predsednik V. Mlekuz, podpredsednik Iv. Pintarč, odborniki: St. Češnovar, Fr. Preša, Glušček Iv. in njih namestniki: A. Hranaky, Pader in Šakar. V nadzorni odbor pa: A. Dermasa, Fr. Trebušak in Novakova ter njih namestniki Glušček in Nerat. Kot delegata v oblastni odbor sta izvoljena Mlekuz in Pintarč.

Ko se je g. Mlekuz zahvalil za izvolitev, je spregovoril predsednik oblastnega odbora g. M. Štefota. Orisal je program UVI, dela krajevnih organizacij in poudarjal, da je v organizaciji treba predvsem discipline in solidarnosti. V dravski banovini so krajevne invalidske organizacije na vidiku, govornik je pa izrazil upanje, da se še bodo izboljšale, kar je odvisno od članstva.

Govornik je pozival organizacijo, da se dobro pripravi na invalidski kongres in oblastno skupščino. Oblastni odbor je poskrbel, da bodo na oblastnem občnem zboru čim lepše zastopane krajevene organizacije, da na njem invalidi manifestirajo svojo moč in v strajni fronti nastopijo za svoje življenjske pravice.

UVI bo napelo vse sile, da dobe invalidi, vojne vdove in sirote vse, kar jim pripada, za kar so zdaj prikrašani. Da bo pa lahko nastopilo odločno, mora nastopiti celotno udruženje. Nalog ga čaka še nešteto. Govornik je govoril podrobno, kaj vse bo treba storiti ter dal organizaciji mnogo dobrih nasvetov.

Pri slučajnostih so člani pokazali živahno zanimanje za organizacijska vprašanja. Med predlogi, ki so jih stavili, je treba omeniti predlog g. Dermase, ki je predlagal, da se naj delegati na kongresu zavzemajo za državne uslužbenke invalidke, da naj jih upokoje zaradi bolezni predčasno tako, da jim prišetejejo k službeni dobi 10 let.

Občni zbor je bil zaključen v popolni slozi.

Hitro pojasnjen vlom

Odtisi prstov izdali vlomilca in njegovega tovariša

Ljubljana, 18. januarja.

Kako važno vlogo igra daktiloskopija pri zasledovanju vlomilcev in zločincev, pač najbolje dokazuje naglo pojasnjen vlom, ki je bil izvršen v noči od petka na soboto v uradne prostore Gostilničarskega doma na Privozu. Na podlagi odtisov vlomilčevih prstov je policija namreč že v soboto jutraj ugotovila, kdo je vlomilec in ga je še istega dne aretirala.

Omenjene noči se je nekdo splazil v prostore gostilničarske zadruge in s ponarejenimi ključem ali vitrihom odprl vrata urada. Odnesele je psalni stroj znanke Smith, vrednosti 8000 Din, žepno uro, tri verižice v vrednosti 1400 Din, nekaj denarja in več drugih manjših stvari. Skupna škoda znaša 9850 Din.

Vlom je bil jutraj opažen in prijavljen policiji, ki je poslala tja svojega izkušenega daktiloskopa g. Podobnika. Pa je posnel odtise prstov, ugotovil vse podrobnosti in se vrnil na kriminalni urad ter začel posnete

odtise kontrolirati z zabeleženimi odtisi v daktiloskopični zbirki. Kmalu je ugotovil, da mora biti vlomilec identičen s proslulim tržaškim svedrovcem Jordanom Škufco, ki je profesionalni vlomilec in je bil šele nedavno po prestani 14 mesečni kazni izpuščen iz zapore. Šele pred dnevi je prišel v Ljubljano in v noči od petka na soboto izvršil vlom.

Tako je bilo delo policiji olajšano in še istega dopoldne je sedel Jordan Škufec pred dežurnim uradnikom. Priznal je vlom in izdal tudi svojega tovariša, 22-letnega Marijana Udovičiča, rodno tudi iz Trsta. Tudi ta je bil prijet. Udovičič je policiji prav tako znan, saj je prišel že večkrat navzkriž s paragrafi. Oba sta bila zasiljena in seveda sprva nista hotela ničesar priznati, pozneje sta se pa udala in vlom priznala. Ukradeni psalni stroj je včeraj policija zaplenila v neki hiši pod Gradom. Vlomilca sta bila izročena sodišču.

Ferdo Palovec pri Abrahamu

Ljubljana, 18. januarja.

Usoda človeškega življenja je neusmiljena in niti tako fantovski mladenič kot je g. Ferdo Palovec se ne more izogniti Abrahamu. Še bolj neusmiljeni so pa vedno najboljši prijatelji, ki take, najhujših posledic polne udarce usode škodoželjno raztrosijo v svet.

Res je v šentjakobskem farovžu zapisano, da bo jutri natančno 50 let, kar je v Rožni ulici v hiši, ki je sedaj njen lastnik, prvič poskusil svoje pevske talente naš današnji jubilar. Ko mu je bilo dosti papirnate učenosti na realki, je bistri Ferdo šel k tedaj najslavnejšemu ljubljanskemu zobozdravniku dr. Paichlu v uk, potem ga je pa želja po izpopolnitvi znanja gnala v svet.

Malo je pri nas mož, ki bi videli toliko sveta, kakor ga naš svečar v resnici pozna, kakaj povsod, kamor ga je želja za izobrazbo prignala, je ostal dalj časa. Proti vzhodu pozna Bukovino in romantično Sedmograško, ki je po slikovitosti svoje pokrajine in starodavnih mest, pa tudi po usodi tam naseljenih in vedno se za svoj obstanek borečih Sasov tako podobna naši deželi, na zapadu je pa spoznal visoko meščansko in kmečko kulturno Holandske ter se naučil tujega jezika. Seznanil se je z Nemčijo, občudoval Solnograško, posebno domače so mu bile pa Tirole, kjer so se naučil srce trgajočega jodljanja. Da vidi svoj nepozabni Tirol vsaj od daleč, zleze naš navdušeni turist vsako leto enkrat na Triglav, seveda v obleki iz pravega pristnega tirolskega lodna, drugače pa kroti svojo alpinistično strast le na Šmarni gori in jodla le v najožjem krogu svojih najintimnejših prijateljev. Kako »ozek« je ta krog, si pa lahko predočimo, če pomislimo, da ima najdobrodnejšega in najhumornostnejšega družabnika vse rado.

Za priljubljenost ima pa naš jubilar tudi vse talente. Kar se prikupe njegove zunanosti tiče, naj samo omenimo, da po svetu nikdar nikjer ni imel mira, ko so lepotece neprestano sitarile z vprašanjem, kje rasto taki zali fantje. V Gorici je bil na slovenskem odru najpoštenjevalnejši in najbolj oboževani ljubimec. Tržčani so ga hoteli obdržati, zaradi svojega prekrasne lirskega tenorja je bil pa v Ljubljani med glavnimi stebri zbora naše slavne Glasbene Matice. Kakor je naš slavinec vnet za pevsko umetnost, tako velik prijatelj je tudi naše stare in moderne likovne umetnosti. Strastno zbira starine, da si je z njimi uredil celo sobo, ki jo smatrajo njegovi prijatelji za pravi bilon, a vse stanovanje je prav mecenatsko okrasil z deli naših umetnikov. Kdor pri nas ljubi umetnost, je tudi poštenovalec podpornik umetnikov in dobrega srca ter darežljiv rok kakor naš jubilar, ki ga tudi Rdeči križ šteje med svoje najagilnejše odbornike. Da je tudi pri Sokolu in vseh naprednih društvih mož tako širokega obzora in zlatega srca vedno odprtih rok, ni treba niti omenjati, posebno se ga pa v hvaležnost spominja naše dijaštvo, a duhovita organizacija duševnih mušketirjev mu je poverila odgovorno funkcijo mušketirskega zobodera.

Gabrjel Revén

V soboto zvečer je v Kočevju izdihnil Gabrijel Revén, davčni nadupravitelj v pok., ki je bil daleč na okrog znan zaradi svoje dobrohotnosti in uradovanju. Splošno spoštovani starček je v oktobru praznoval 50 letnico svoje poroke s soprogo g. Uršulo roj. Premrou in tedaj se je vsa njegova ugledna družina veselila njegovega krepkega zdravja. Visoka leta pa niso mogla premagati bolezni, ki ga je pred kratkim napadla in tako so svojega očeta izgubile družine Revén, sodnik dež. sodišča v Ljubljani, g. Merala svojega zata kakor tudi g. dr. Ciril Komotar, zdravnik v Ljubovici, ki sta poročena s hčerka Minko in Jelko, a kot najmarljivejša učiteljica je znana pokojnikova hčerka gđ. Adela, hčerka Ana je pa samostojna ravnateljica velikega industrijskega podjetja v Ljubljani. Najbolj pa seveda za svojim dobrim možem žališe njegova soproga g. Uršula. Pokojnik je tudi v Kočevju vedno deloval na nacionalnem polju, vendar so pa koncilijantnega moža spoštovali tudi nemški sosesčani.

Pogreb bo jutri ob 15. v Kočevju. Pokojniku časten spomin, njegovi ugledni rodbini pa naše sožalje!

Iz tujine se je g. Palovec vrnil tik pred vojno, kjer je odprl svoj dentistični ateleje in si namah pridobil največji renome. Neumorno stremenje po izpopolnitvi ga je pa gnalo po vojni v Monakovo v dentistični tečaj in je bil na podlagi tega odlično absolviranega tečaja pripuščeno v Beogradu k dentističnemu izpitu, ki ga je seveda napravil z izvrstnim uspehom. Svoje, vedno narikovalnejšega tovariša in vsestransko podkovanega strokovnjaka ter iniciativnega organizatorja so naši dentisti izbrali tudi za predsednika svoje zadruge, ki ji načeluje z največjo skrbjo in agilitnostjo za napredek vsega stanu.

Kot korenjak modernih nazorov je jubilar seveda tudi vnet športnik, ki velja za izvrstnega igralca tenisa ter za odličnega playfača, zlasti pa za predrznega potapljača. Vse njegove lastnosti in spretnosti torej jamčijo, da simpatični g. Ferdo Palovec ostane še dolgo, dolgo mladostno čil, vesel in podjeten!

Janet Gaynor Charles Farrell

Govorita nemško
v krasnem ljubavnem filmu

Bič opojnosti

PRIDE! JUTRI!
PREMIERA! JUTRI!

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek 18. januarja, katoličani: Petra stol, Vera, Priska, pravoslavni 5. januarja.

DANASINJE PRIREDITVE

Kino Matice: »Ronn«.
Kino Dvor: »Zasužnjene duše«.
Kino Ideal: »Ljubene v troje«.
ZKD: »Dva človeka« ob 14. v kinu Matič.

Predavanje o naši glasbeni kritiki ob 20. v pevski dvorani Glasbene Matice. Predava skladatelj g. Lajovic.
Pričetek sadjarskega tečaja ob 19. v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi.
DEŽURNE LEKARNE

Danes: Trnkoce, Mestni trg 4 in Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Bež g. izdatki.

Knjigovodja: Gospod Šef. kako naj pa vknjižim teh 50.000, ki je z njimi pobegnili blagajnik z vašo. hm. milostivo?

— Vknjižite jih med bežne izdatke

Obduciran hoče biti.

— Zakaj si pa v oporoki določil, da te morajo po smrti obducirati?
— Ker hočem vedeti, kaj me sprav v grob.

Dnevne vesti

— Iz »Službenih Novic«. »Službene Novice« št. 11 z dne 1. t. m. objavljajo uredbo o višini nagrade dnevnih delavcev v resoru ministrstva pravde, javnih del in kmetijstva, pravilnik o polaganju državnega strokovnega izpita uradniških pripravnikov šumarske stroke s fakultetno izobrazbo, pravilnik za izvrševanje zakona o lekarnah in nadzorstvo nad prometom z zdravili z dne 7. aprila 1930 ter zakona o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili z dne 30. novembra 1931.

— Češkoslovaški dom v Zagrebu. Češkoslovaška Obec v Zagrebu je imela v soboto zvečer občni zbor, na katerem je poročal tajnik med drugim tudi o gradnji češkoslovaškega narodnega doma v Zagrebu. Dom začne graditi, čim bodo rešena nekatera tehnična vprašanja.

— Kmetijske službe. Društvo kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino daje nasvete in navodila glede kmetijskih služb svojim članom. Večji posestniki in »ročni kmetijski obrati, ki potrebujejo nameščenice kmetijske stroke, se lahko obrnejo na tajništvo omenjenega društva (kmetijski referat v Kranju). Društvo bo skušalo po svojih močeh pomagati tako enim kakor drugim, ako bo dovolj prijav s obeh strani.

— Tečaj za avtoogeno varjenje v Kranju. Ponovno opozarjamo na tečaj za avtoogeno varjenje v Kranju, ki se prične v ponedeljek 18. t. m. ob 9. uri v prostorih kranjske tekstilne šole. Prijavo je izvršiti, ako se še ni poslal neposredno podpisane zavodu, ob otvoritvi tečaja pri vodji tega tečaja g. inž. Knezu.

— Dobave. Stroj. oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave 950 kg sive in rjave barve, 400 kg gorske krede in 500 kg grafitu. — Pogoji so na vpogled pri istem oddelku. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 4. februarja ponudbe glede dobave 100 skateli mazila za parkete, 100 kg zavojic 20.000 kg portland-cementa, 3000 komadov vžgalnikov za karbidne svetiljke, 200 komadov kremenjakov za bencinske svetiljke, 300 komadov sirkovih metel, 200 komadov konjskih vpreg, 100 komadov meril, 50 ključev za vijake, 25 komadov zidarskih klavir, 500 kg žebeljev, 50 komadov svedrov za les, 25 komadov ročnih seker, 300 kg petroleja, 4000 kg tračnic in 600 kg orodnega iekla. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Oddaja zakupa restavracije na postaji Srpske Moravice se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 1. februarja pri direktiji državnih železnic v Zagrebu. Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da ni pričakovati nobenih bistvenih sprememb. Včeraj je bilo jasno samo v Spitu, drugod pa oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 11,4, v Skoplju 2,8, v Mariboru in Beogradu -0,2, v Zagrebu -0,6, v Ljubljani -1,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 780,5 mm, temperatura je znašala -3,1.

— Nesreča pri sankanju. Tonček Vehovec, 7letni sinček posestnika iz Vač pri Litiji, se je včeraj popoldne sankal, ker pa ni dovolj pazil, se je zaletel v drevo in si zlomil desno nogo. Fantka so včeraj prenevali v ljubljansko bolnico.

— Surov napad. Stanko Erzen, 26 letni posestnikov sin iz Cerkelj pri Kranju, je snoči obiskal svojega prijatelja blizu Senčurja. Ko se je pozno ponoči vračal domov, ga je v Lužah pri Senčurju ustavila družba vaških fantov, ki so ga začeli izživati, češ, kaj išče na vasi. Eden je nadaloma planil proti Erzenu in ga začel obdelavati z nožem. Sunil ga je trikrat v vrat in hrbet in ga hudo poškodoval. Davi so težko ranjenega fanta prepeljali v ljubljansko bolnico, za surovimi napadalci pa poizvedujejo orožniki.

— Novodobna surova hrana »Sadvita«. Sadej je čokoladi. Celoštevje je prišlo po dolgih zmotah do spoznanja, da ni kuhana hrana ona, ki nas živi in redi, ampak prav nasprotno. V kuhani hrani so uničeni dragoceni vitamini. Danes se po vsem svetu propagira uživanje surove hrane, zlasti pa sadja. Tovarna »Mirim« si je ta nauk osvojila in pričela pod imenom »Sadvita« izdelovati sadej v čokoladi, ki je ne le jako redilna ampak tudi jako okusna jed. V trgovinah se dobi »Sadvita« (sortirano čokoladno sadej), v vrečkah po 5 Din. Sezite po niemi! 42/n

— Samomor melanholika. V zagrebškem predmestju šestinskem dolu se je obesil včeraj 62-letni brezposelni Gjuro Logomerac. Bil je že 5 let brez službe, zadnje čase je popival v melanholiji ga je vedno bolj težila. Pred samomorom se je še počisto napil.

— Slepar pobegnil iz jetišnice. Turk Rudolf, bivši trgovski potnik, stanujoč v Sodinji vasi pri Žužemberku, je prestajal v mesecu novembru in decembru 1931 v jetišnici okrožnega sodišča svojo devetmesečno kazensko zaporo, na katero je bil obsojen radi raznih sleparij, katere je izvršil na ta način, da se je ljudem izdal za zastopnika te ali one tvrdke in pri tem neupravičeno kasiral denar. Dne 13. decembra 1931 pa je pobegnil iz navedene jetišnice ter je bila istega dne za njim

izdana tiralica. Omenjeni Turk, ki je 167 cm visok, srednje krepke postave, rjavih oči, kostanjevih las in obločen v dokaj lepo obleko, se sedaj klati po Sloveniji ter baje izvršuje še v naprej podobne sleparije, pri katerih se predstavlja za potnika neke zagrebške zavarovalnice. Okrožno sodišče v Novem mestu (preiskovalni sodnik) opozarja javnost, da se pred navedenim Turkom čuva in ne nasede njegovim sleparijam, obenem pa naproša, da ga vsakdo, kjer koli bi se pojavil, javi najbližji orožniški postaji.

Pri pokvarjenem železcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje že kozarec naravnega »Franz Josefovega« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravnik za železce izpričujejo, da se izkaže vporaba »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Ljubljane

— Lj. Počastitev spomina dr. Scheinerja. Sokolska župa Ljubljana se je podelila včeraj popoldne na Taboru spominu velikega sokolskega borca, staroste COS in Slovanke sokolske zvezde dr. Scheinerja. Žalno komemoraciji so prisostvovali poleg župnega odbora še mnogi predstavniki sokolstva in javnosti. Dvorano je napolnilo članstvo in naraščaj ljubljanskih in okoliških društev. Orkester Sokola I. je zaigral žalni koral, pevski zbor Sokola I. je pa zapel žalostinko »Umrli je mož«. Potem je govoril župni tajnik br. Flegar o pokojnikovem plodonosnem delovanju za sokolstvo in o njegovem življenju. Prečital je sožalno brzojavko, ki jo je prejela župa od Jugoslovenskega akademkega kluba, »čecija Ljubljana. Bratski COS je bila poslana sožalna brzojavka, glaseča se: »O prišli javne žalne seje župne uprave se klanjamo velikemu spominu nepozabnega staroste br. Josipa Scheinerja. — Uprava Sokolske župe Ljubljana«

— Lj. Vsa Ljubljana se je drsala včeraj. Čez noč smo dobili poledico. Ponoči je pršala meglja in je vlaga sproti zmrazovala po cestah in trotoarjih. Podnevi smo bili vsi vrtoglavi, borili smo se z zrakom ter lovili ravnotežje, češče seveda z neuspehom ter je marsikdo moral večkrat pobrati kosti svojega rojstva od gladih tal. Sicer je pa treba priznati, da so bili trotoarji pred lužami posuti s peskom. Žaganjem ali pepelom (pred neko hišo celo z moko) kolikor toliko. Toda mnogo hodnikov je, ki ne spadajo k hišam in ki si jih nihče ne lasti ter je izredna sreča, če so posuti. Zledeneli hodniki so pa prišli mnogim sportno navdušenim zelo prav ter so se drsali neženirano po njih — celo v Selenburgovi ulici. Vidimo torej, da ima tudi poledica svojo dobro stran in pomen — kdo bi potem takem godrnjal!

— Lj. Zahvala. »Dobrodelna akademija« za »Pomožno akcijo«, katere se je vršila dne 14. t. m. v hotelu »Union«, je sijajno uspela! K temu je pripomoglo občinstvo vseh slojev, ter s tem javno manifestiralo enodušno svoje socialno čutenje! Smatram za svojo dolžnost, da se naiskrešnje zahvalim vsem pri koncertnem delu tega večera sodelujočim, nadalje vsem, ki so z darovi pripomogli k velikemu uspehu te prireditve! K uspehu so tudi pripomogle dame in gospodje, ki so z veliko požrtvovalnostjo sodelovali pri nabiranju in razprodaji darov! Srčna jim hvala! Imena darovalcev in končni finančni uspeh prireditve bo objavil v časopisu in prihodnjih dneh socialno politični grad. Župan in mestni načelnik: dr. Dinko Puc

— Lj. Spored cerkvenih slovesnosti v pravoslavni kapeli sv. Nikolaja na praznik Krstovdan (18. I.), Bogolavljanje (19. I.) in sv. Jovana Krstiteľa: I. Krstovdan: Začetek sv. liturgije ob 9. uro, ob 10. blagosilvanje vode za vojake v vojašnici vojvode Mišića, ob 20. večerna molitev. — II. Bogolavljanje: Začetek sv. liturgije ob 9.30. Po končani liturgiji (ob 10.) bo šla procesija (litija) iz kapele po sledečih ulicah: Majstrovci do Masarykove, Masarykovi do Metelkove, Metelkovi do Tabora pred vežo Sokola I., kjer se bo vršilo svečano blagosilvanje vode. Zatem se bo procesija vrnila iz Tabora čez Metelkovo ulico v kapelo; ob 20. večerna molitev. — III. Sv. Jovan Krstitelj: Začetek sv. liturgije ob 10.

— Lj. Zadnji transport umobolnih v Novo Celje. Davi je Magistrov avtobus odpeljal zadnji transport umobolnih iz ljubljanske bolnice v Novo Celje, kjer so zanje preuredili bivšo graščino Plumberk v moderno umobolnico. Odpeljali so 28 bolnikov. Nova umobolnica je sedaj polna in ne bo sprejemala novih bolnikov.

— Lj. Evangeljsko gospojno društvo priredi v sredo, dne 20. t. m. ob 18. uro belu dvorani hotela Union društveni večer. Predaval bo v nemškem jeziku cerkveni svetnik Dr. Zilchert iz Prage o temi »Goethe in ljubezen«. — Gostje dobrodošli. 63/n

— Lj. Dve nesreči. V soboto okrog polnoči je začelo rosiiti, pozneje pa zmrazovati in nastala je huda poledica. Vse ceste in ulice so bile zamrznjene in gladke ko zrcala, da je bilo po njih nevarno hoditi. Poledica je zakrivila dve nesreči. Na Miklošičevi cesti je na gladkem asfaltu spo-

drsnila 55 letna služkinja Matilda Stranarjeva, stanujoča na Starem trgu 9. Padla je na glavo in se občutno pobila. Morali so jo prepeljati v bolnico. — Drugi ponesrečenec je 44letni poštni uradnik Anton Preinfalk, ki je v soboto zvečer na Olincih padel pod tramvaj, ki ga je odbil in vrgel na cesto, kjer je s težkimi noškodbami nezavesten obležal. Reševalni avto je ponesrečenca prepeljal v bolnico. Njegovo stanje je precej resno.

Danes zadnjikrat ob 14. Vovosv roman »Dva človeka« v Matici. Proskorno filmsko delo »Dva človeka«, izvršeno po obče znanem romanu Rikarda Vossa, je privabilo k večerajšnji predstavi množice, kar dokazuje da zna ZKD pri izbiri svojega filmskega programa vedno zadovoljiti okus svoje publike. Gustav Fröhlich in Charlotte Susa sta izvalila s svojo umetniško igrjo marsikatero solzo, vobče pa je film občinstvu izredno ugaljal in vsi so odhajali polni hvale in zadovoljnosti. Danes ob 14. bo predvajala ZKD ta film neprektno zadnjikrat. Naj si ga torej ogledajo vsi tisti, ki krasnega filmskega dela še niso videli. Cene vstopnicam so izredno nizke.

— Lj. Pogreb trgovca g. Franca Stadlerja, ki je umrl včeraj, bo danes ob 16. iz Zelenikarjeve ulice št. 5. (Spodnja Šiška).

— Lj. Smučarsko predavanje ljubljanskega zimsko sportnega podsaveza se vrši v četrtek 21. januarja ob 20. v dvorani delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Predaval bo o temi: »Zima in zdravje«. Direktor Higijenskega zavoda g. dr. Pirč

Zdravi zobje — zdravo telo

Zanimivo predavanje zobozdravnika dr. Kalaya — Kakšne so zobne bolezni in kako jih zdravniki lečijo

Ljubljana, 18. januarja.

Malu je društev, ki bi bila tako agilna ter bi redno prilejala res zanimiva in poučna predavanja kot je »Sotak«. Prireditelj sledi prireditvi in vse so dobro pripravljene in obiskane ter dosežejo vedno velik uspeh. V soboto zvečer je predaval zobozdravnik g. dr. J. Kalaya o zobovju, njegovih boleznih in negi. Predavatelja je predstavil g. Sfiljgoj, ararizer društvenih predavanj, povdarjajoč pomen predavanja, češ, da če so zdravi zobje, sta tudi zdrava telo in duša.

Predavatelj je obdelal snov strokovnjakov, a poljudno in pregledno tako, da je imel od predavanja nedvomno vsak korist. Najprej je temeljito opisal zobovje, posamezne zobe in njih vrste po korenih ter živce, potem pa nastanek bolezni, kakšne in katere so, kako se jih moramo varovati, nazadnje je pa še govoril podrobno o pravih negi zob. Snov je bila tako povsem izčrpana, vendar pa nesuhoparna in ne dolgozna.

Najvažnejše poglavje za vsakega je gotovo o zobnih boleznih, ki se jih vsi bojimo, vendar smo preveč brezbržni zaradi njih ter zato večina trpi.

Najvažnejša zobna bolezen in prav za prav izvor vseh ostalih zobnih bolezni je gnitje zob. Kislina in bakterije razjedajo načet zob naprej, nakar začne zob reagirati na toplotno in mrzlo z bolečino. Ako je načet zob plombran v začetku, se gnitje ustavi, sicer pa pride do živca. Živec se potem inficira od gnitja in vname. Bolečine so neznosne in navadna zdravila jih ne odpravijo, zobozdravnik pa v takšnem primeru uniči živec. Ni pa dovolj umrtviti živca, temveč ga je treba odstraniti iz korenine in jo dobro zapreti.

Ce gnitje zob brez bolečine, je inficiran njegov kanal in brez navadno smrdi. Najprej je treba torej izkoreniti in razkužiti kanal, predno je zob pripravljen za plombranje. Takšni zobje se imenujejo gangrenozni in delajo zobozdravnikom največje skrbi, ker je desinfekcija pri vestnem delu zelo težka. Iz kanala gangrenoznega zoba prodira infekcija na zunanjo površino korenike ter se korenika zaradi tega vname. Če je infekcija močnejša, pride do vnetja kosti, zobno meso oteče in se začne gnojiti. V takšnem primeru odloči zobozdravnik po bolezni o nadaljnji usodi bolnega zoba. Češče se pa tudi ta proces nadaljuje ter se ponavlja gnojenje na vsem obrazu, vratu, pod jezikom, na kosti itd. Tedaj so potrebne operacije, ki zapuste nelepe sledove. Zdravljenje takšne bolezni je dolgotrajno. Ta bolezen nastopa tudi pri rasti zoba mladosti, sicer pa pride do vnetja korenin in kosti pri zobeh z mrtvimi živci.

Pri kroničnih boleznih pride pa še do izprememb v organizmu. Organizem se bori s protitrupe. Pri zobeh brez živcev, katerih kanali so zastrupljeni, se pod vplivom te infekcije tvori v kanalu na koncu korenine tako zvani gramilom. Gramilom nastane v čeljusti (v kosti), v luknji. Nekaj časa gramilom varuje telo strupov, ko je pa infekcija čedalje močnejša, ga kmalu prevlada bakterije. Na ta način postane nam rezervoar strupov, ki jih pošilja vsemu telesu. Lahko se pa tudi nenadoma ognoji, se vname kost, kar ima težje posledice. Zdravljenje je težko in gramilom se lahko odstrani samo z operacijo. Odslekati je pa treba tudi konico korenine, sedež gramiloma. Operacija se izvrši brez bolečin, lahko pa nastopijo lažje ali huje posledice po operaciji, ko več ne deluje injekcija. Operacija gramiloma je uobedno potrebna, ker je poln bakterij in njihovih strupov, ki povzročajo najrazličnejše bolezni. Lahko pa tudi sicer nastanejo vnetja kosti z oteklinami, gnojenjem in vročino. Gramilom razjede čeljust, včasih nastane v nji zaradi tega izredno velika luknja, kot je obseg jajca,

Predavanje bo združeno s krasnimi skioptičnimi slikami in je posebne važnosti za vse zimske sportnike. Zato se ga udeležite v čimvečjem številu. Predprodaja vstopnic pri tt. Gorec, Dunajska cesta in Šmuc, Selenburgova ulica. Cene: sedeži Din 8.— in 6.—, stojišča Din 4.—. Smuk!

— Lj. Opozorjamo na predavanje skladatelja Antona Lajovica, ki bo v ponedeljek dne 18. t. m. ob 20. u. v Hubadovi pevski dvorani. Naslov predavanja je »Naša glasbena kritika«. Predavanje priredi Udruženje ljubljanskih konservatoristov. Vstop prost.

— Lj. Javna produkcija golencev drž. ko-servatorija v Ljubljani bo v ponedeljek dne 25. t. m. ob 20. u. v Filharmonični dvorani. Natančni spored javimo.

— Lj. Mestna organizacija Narodne odbrane naznanja, da bo imel dne 19. t. m. ob 20. podpredsednik oblastnega odbora g. dr. Cepuder predavanje za članstvo organizacije. Isto se bo vršilo v prostorih restavracije Zvezda. Udeležba članstva obvezna.

— Lj. Sokol I sporoča svojemu članstvu, da bo redna glavna skupščina 19. t. m. ob pol 20. uri v mali dvorani na Taboru z običajnim dnevnim redom. Ako bi ob določenem času skupščina ne bila sklepna, da bo vršil pol ure kasneje zbor ob vsakem številu navzočega članstva. Bratsko članstvo vabljeno, da se skupščine polnoštevilo udeleži. Zdravo! Uprava.

ki se imenuje cista, in ki se mora tudi operativno zdraviti.

Češče se pojavi ob zobu fistula (bulica), to je v primeru, ko je gramilom prodrl skozi kost v usta. Večkrat se izrine fistula tudi zunaj na obrazu.

Nevarnejša, bolezen živcev lica, tudi izvira od bolnega zobovja. Če pozdravimo ali izrujemo zob, prestane navadno tudi nevarnejša, sicer pa ta bolezen ne izvira vedno od bolnega zobovja.

Bolno zobovje povzroča celo vrsto bolezni, celo tistih, o katerih tega njihovega izvora češče ne moramo niti slutiti. Po neki angleški zdravstveni statistiki je ugotovljeno, da 56% revmatičnih obolenj pripisovajo bolnemu zobovju. Bakterije, ki gnezdijo v gramilomih, pridejo tudi s krvjo v druge dele telesa ter zastrupljajo organe. Bolezni, ki nastopajo zaradi tega so tako zbrane ozalne sepe. Posebno tipe po takšnih boleznih obisti, srce in sklepi.

Obisti so zelo občutljive za strupe, ki prihajajo od bolnih zob ter se večkrat vnamejo zaradi njih. Ako se vzgnezde v njih, zastrupljajo ves organizem po svoji funkciji. Težke so tudi bolezni srca zaradi bolnih zob. Vnetje srca je pa češče neozdravljivo, četudi odstranimo ali ozdravimo povzročitelja bolezni, bolni zob. Po slednje bolezni ostanajo za vse življenje ter človeka ne more več zmagovalno težjeja napora.

Poleg teh bolezni pa izhajajo od bolnega zobovja še: vnetje oč, bolezni kože, vnetje slepiča, naklonjenost k nahodu in gripu, motnje prebave, glavobol, diareja, vnetje želodčne mehurja in kamna, ravmatizem mišic itd.

Nevarna zobna bolezen je tudi zobni kamen, ker zaradi nje človek laško izgubi tudi zdrave zobe. Kamen se strdi med zobno meso in se nabira tako globoko, da se začne končno zobje majati ter izpadejo sicer popolnoma zdravi. Nekateri ljudje so bolj podvrženi tej bolezni in morajo k zobozdravniku, da jim pravočasno obisti zobe kamna.

Predavatelj je zaključil poglavje o zobnih boleznih s stanim rekom, ki dokazuje, da so se ljudje zavedali že v starem veku, da pomenijo zdravi zobje zdravo telo: »Bolečine tvojih ledij in glave in nog izhajajo od zob. Ne boš jih prej odpravil, dokler ne izruješ bolnih zob.« Potem je temeljito razpravljalo o negi ust in zobovja ter o njenem pomenu.

Prisotni so predavanje sprejeli z velikim odobravanjem. Predavatelju se je zahvalil društveni podpredsednik g. načelnik Iv. Samcin.

Marljivost barjanskih gasilcev

Ljubljana, 18. januarja.

Pred desetimi leti ustanovljeno Prostovoljno gasilno društvo na Barju je na vsakršnem občnem zboru polegalo blagovno svojega delovanja v preteklem letu. Društvo ne zasleduje samo plemenitega cilja pomagati bližnjemu v nesreči, marveč prav lepo deluje tudi na prosvetnem polju. Pred dvema letoma je društvo zgradilo prav ličen gasilni dom, kjer je tudi gledališki oder.

Občni zbor je otvoril in vodil agilni načelnik g. Ivan Vrbinč, pozdravljajoč najprej zastopnika mestne občine obč. svet. g. Antona Likozarja in častnega člana Ivana Brečvarja, ki je za stolp gasilnega doma brezplačno napravil in montiral 13 m visoko železno lestvo. Kratko je poročal o delovanju društva v preteklem letu. Društvo je sodelovalo pri petih požarih in sicer prvi na Illovi, potem na Galjevici, v Črni vasi, v Podpeči in nazadnje na Zelencu hribu, ko se je vnelo ekladšče posestrika Usenika. Tudi poročili tajnika S. Svetiša in

blagajnika A. Lavriča sta bili kratki. Društvo se je sicer z gradnjo doma občutno zadovoljilo, toda požrtvovalni barjanski gasilci bodo premagali vse težkoče.

Mostar je v imenu uprave poročal o društvenemu premoženju in inventarju, kakor tudi o uspešnem in vzornem delovanju dramatičnega oddelka. Ta odsek je v gasilnem domu priredil poleg običajnih veselic tudi 6 iger, eno pa na Igu. Igre so prinesle društvu materialen in moralen uspeh. Šolski upravitelj in podnačelnik g. Tit Grčar je poročal o vztrajnem in požrtvovalnem delovanju članov dramatičnega oddelka. Nekateri so imeli k vsem nad 2 km daleč, a niso nikdar izostali. Če bi pri vsaki igri nastopili drugi igralci, bi jih morala nastopiti 285. Vsi člani so prehoili k vjam v ste 300 km, to je razdelja od Ljubljane do Trsta.

Po odobrenju poročil društvenih funkcionarjev je občni zbor izvolil za tekoče leto društveni odbor. Soglasno sta bila izvoljena g. Ivan Vrbinč za načelnika in g. Tit Grčar za podnačelnika, za tajnika Fran Sveteč, za blagajnika Andrej Lavrič za odbornike pa Anton Zajc, Ivan Mostar in Josip Strumbeč. Izvoljeni so bili še drugi društveni funkcionarji. Pred zaključkom občnega zbora je navzoče v imenu g. župana in mestne občine pozdravil obč. svet. g. Likozar, ki je izrekel županovo zagotovilo, da bo vedno naklonjen Barjanom. G. župan je odredil, da pride v društveno last stara ročna brigalina, ki jo je svoječasno imelo ljubljansko gasilno društvo, in da bo občina s pristave da društvo na razpolago star avtomobil, ki se bo preuredil v gasilske svrhe. Poročilo so vzeli zborovalci z največjim odobravanjem na znanje. Načelnik je za tem zaključil lepo uspešni občni zbor.

Narodno gledališče

DRAMA

Ponedeljek, 18. januarja: Revna kot cerkvena miš. Red C.
Torek, 19. januarja: Zaprti.
Sreda, 2. januarja: Zapravljenec. Red B.

Abonente reda C opozarjamo, da imajo drevi ob 20. za svoj abonma v dramatičnem predstavo »Revna kot cerkvena miš« v običajni zasedbi in režiji prof. Sesta.

Dve enodejanski na odru naše drame. Profesor šest pripravila premijeno dve enodejanski in sicer Nestrojev burke »Tjaskaj-semkaj« in pa Real Fernerjevo burko »Hlače«. Prvo je prestavil in priredil za naš oder prof. Kobal, drugo pa g. Cesar, ki igra tudi glavno vlogo. Obe burki sta izredno komični. V gledališču bo toliko smeha, kakor ga še ni bilo zlepa. To nam dokazuje že potek skušenj. Predvotoma bo premijera v soboto 23. t. m.

OPERA

Ponedeljek, 18. januarja: Zaprti.
Torek, 19. januarja: Luiza. Red A.
Sreda, 2. januarja: Dežela smehljaj. Red E.

Velika francoska opera »Luiza« bo ponovno peta na našem odru v torek 19. t. m. v običajni zasedbi in pod taktirko ravnatelja Polića. Predstava je za red A. — V sredo 2. t. m. je poslednja abonmentska predstava prav lepo uspele opere »Dežela smehljaj«. Predstava je za red E. V četrtek pa se ponovi po več tedenskem predstavljanju opera »Zidinja« za red D.

Premijera opere »Trije mušketirji«. Kakor že javljeno pripravila naš operni ansambl premijero opere »Trije mušketirji« v režiji g. režiserja Bratko Krefta. Snov je zajeta iz znanih Dumasovih romanov »Trije mušketirji« in »Dvajset let pozneje«. Celo dejanje je razporedeno na 14 slik, ki se silno hitro menjavajo, skoro brez vseh pavz. V tehničnem pogledu se ta opera nekoliko najbolj približuje tehniki kima. V celotni delu vlada silna pestrost. Dejanje se vrši deloma v Parizu, deloma v Španiji, ljudske scene se menjavajo z dvorskimi in v najpestrejših barvah se nam slika življenje v taboru. Premijera bo v nedeljo 24. t. m.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Iz Litije

— Orkester na koncertne orglice. Prvi jugoslovanski orkester na orglice priredi v nedeljo dne 24. januarja t. l. koncert narodnih in umetnih skladb v Litiji in Smartnem. Koncert vodi ustanovitelj tega orkestra, konservatorijski profesor g. Karl Jeraj. Slovenska pisateljica ga Vida Jerajeva sodeluje z recitacijo. Za koncert vlada veliko zanimanje. Koncert se vrši pod okriljem orkestrske matice Nar. zvezlicekarskega glasbenega društva Sloze iz Ljubljane. Kako velikega vzgojnega pomena je glasbeni pouk na orglice, se vsak sam prepriča na koncertu. Zato naj nihče ne zamudi redke prilike slišati to novost na glasbeno vzgojnem polju.

Beli zobje: Chlorodont

prijeto osvežujoča zobna pasta s poprovo meto
tuba Din 8.— in Din 13.—

Albert Sorel:

Čudodelni zdravnik

Roman

— Brat se je oženil in pošilja me v penzionat, da dokončam izobrazbo. Vsak teden posetim prijateljico obeh naših rodbin markizo de Mallesville. To je vrla ženska; tudi ti boš smel hoditi ven, oče je s tem zadovoljen.

Gospa de Mallesville je bila petinštiridesetletna, okrogla dama, čila, živahna, neprestano skrbeča za zabavo sebi in drugim, duha neumornega, srca odkritega in zelo gostoljubna.

Bila je vdova brez otrok, dokaj bogata, ki se je kratkočasila s tem, da je skrbela za zabavo drugih; imela je najsimpatičnejši sebični značaj, kar jih morejo imeti ljudje. Mučili sta jo dve neprijetni bolezni, ena duševna, druga telesna, dvojčka, ki se nista nikoli ločila: bila je sladokuska in plaša — in ni mogla živeti brez duhovnika in zdravnika, zahtevajoč od prvega zdravila za svoje lahke grehe, da bi ne bila pogubljena, od drugega pa receptov, da bi lahko po mili volji hrustala delikatese, ne da bi si pokvarila želodec.

Ker je poznala Gaurburgovo kot pošteno žensko, ji je prepustila Genovefo na dan izprehoda in ni skrbela za njo drugače kakor za razvedrilo, ki jo je čakalo pri nji, za čar, ki ga je dajala s svojo lepoto in svojo pevsko umetnostjo njenim večerom.

Vsako nedeljo je prišla Gaurburgova v kolegij po Maurica in potem sta šla na izprehod.

Maurice se je ta čas izredno razvijal. V trinajstem letu je bil že dorasel. Njegov duh se je razvijal v vseh smereh. Njegov značaj ni bil umerjen, pač pa strasten, ognjevit, zmogel ob gotovem času velikih dejanj. Dočim je Maurice rasel, se je pa zdelo, da Genovefa ob njem hira. Povsod je videla nevarnost in bala se je. In tako je nehoti iskala zaščitnika tudi za bodočnost.

Včasih je bila zelo slabe volje in če bi je Maurice ne razvedril, bi zrla po cele ure v praznino blede, nepremična, vlažne, modre oči široko odprte.

Gaurburgovo je to skrbelo. Dejala je Mauricu:

— Ona potrebuje ljubezni, sicer jo bo gorje ubilo.

Tako je šlo življenje svojo pot dve leti. Ni šlo za to, da bi se razšla; Maurice niti pomislil ni na to. Sanjal je o življenju, pomnem prividu, kakor zna mladost v svoji bujni fantaziji. Nekega večera se je Genovefa poslavljala od njega in poljubila ga je mnogo bolj vroče kot sicer; on je zbežal. Videl je, kako je Genovefa plakala, a Gaurburgova se je obrnila proč. Drugi dan je prišla v govorilnico služkinja sama; sporočila je Mauricu, da mu Genovefa ni mogla povedati, da je njena vzgoja že končana in da jo kliče brat domov.

Cez dva meseca je pa prišel neki duhovnik po Maurica in ga odvedel v kolegij Julij. Maurice je bil zelo nesrečen. Misli je, da Genovefo preganja; morda jo hoče njen brat omožiti. In polastil se ga je silen obup, za njim pa jeza. Bil je mož: zavedal se je svojih čustev. Ljubezen se je bila oglasila v njem na najobčutnejši način: v ljubosumnosti.

Dobival ni nobenih vesti; pazili so nanj, da bi ne pisal Genovefi.

Tako je v devetnajstem letu dovršil študije.

Tedaj ga je posetil starček z belo kravato, suh, zgovoren, govorec z močnim rouenskim naglasom:

Dejal mu je:

— Sem upravitelj vašega gospoda očeta. Gospod baron de Rofosse in vaš varuh Fontemors sta mi naročila, naj

vam sporočim, da vam rada dasta 5000 frankov letno, toda pod pogojem, da odpotujete takoj bodisi v Nemčijo, Anglijo ali Ameriko, kamor vas bolj mika. Tam ostanete do svoje polnoletnosti. Varuške račune boste dobivali redno.

Maurice je bil v zadregi. Upravitelj mu je izročil pismo.

Bili so sami modri nasveti in praktična navodila.

Maurice je pismo naglo prečital. Na zadnji strani je našel dve vrstici, pisani z drugo roko. Srce mu je zaigralo.

»Sprejmite to, kar vam nudijo. Izpolnite njune pogoje. To je v vašo korist. Genovefa«.

Mislil si je:

— Ni pozabila name; ona pozna najin položaj bolje od mene. Ona je pametna in ljubi me — ubogal jo bom.

Upravitelj ga je pripeljal do Pariza in šele na kolodvoru sta se poslovila. Maurice se je odpeljal v Heidelberg. Svoboda ga je omamila in zaslepila. Toda takoj se je začel dolgočasiti; odpeljal se je drugam, toda dolgačas ga je spremljal povsod. Opetovano je hotel pisati svojemu očetu, ki ga ni poznal in ki ni hotel poznati njega, čeprav mu ni bilo treba sramovati se ga.

Nekega dne ga je pa le premagala izkušnja in napisal je v Modreville naslednje pismo:

»Ne vem, kdo ste, niti zakaj me tako pehate od sebe. Kaj sem vam storil? Delal sem in še delam. Nisem osramotil imena, ki ga nosim in ki je tudi vaše ime.

Zavedam se, da sem vreden spoštovanja. Ali bi radi dosegli, da bi se nikoli več ne srečala? Ali pa morda ne spadam v rodbino? Mar naj živim sam? Ali naj se stramujem svojega rojstva? Zakaj se me nič ne spomnite?«

Cez tri tedne je prejel tale odgovor:

»Cenim vašo čustva. V čast so vam. Toda okoliščine, ki so naju ločile, govore dovolj glasno za to, da je bolje za vas in zame, če se nikoli več ne srečava. Na tem vztrajam. To je pogoj najinega sporazuma. Ne poizvedujte, kaj me je privedlo do tega sklepa, ker bi od tega itak ne imeli nobene koristi, pač pa škodo.

Počakajte, da boste polnoletni, potem se pa pomenimo.«

In tako je prišel Maurice l. 1848 na curiško univerzo, kamor ga je privabil profesor — slaven naravoslovec. Februarska revolucionarna vzhra je divjala nad njegovo glavo brez sledu. Njega se politika ni dotaknila.

Ljudski puni so mu bili zoperni; njegov duh je bil preveč izobražen in fin, da bi mogel pričakovati kaj dobrega od teh burnih vrtincev strasti, prismojenosti in robotosti, ki mečejo na površje pene revolucije. Ob tem času mu ni prišlo na misel, da bi zlomil svoje okove.

Bil je v Curihi na počitnicah in ostal je tam.

Stanoval je pri stari dami. V istem nadstropju je bila študentovska soba, šele od maja oddana. Maurice ni poznal njegovega sosedu. Ni bil radoveden; pač je pa imel dobro srce; in tedaj je zvedel, da je sosed bolan. Sklenil je obiskati ga.

Gospodinja je dejala:

— To je siromak, prispel je z Dunaja; bil je ranjen v revoluciji; najbrž je izseljenec, begunec. Jaz ga ne poznam; denarja nima, a mrzlica ga pošeno trese; je zelo, zelo bled. Dolgo ga ne bom mogla imeti na stanovanju. Maurice ga je hotel videti; vstopil je v njegovo sobo.

Bila je tesna, zatohla in smrdljiva luknja. V nji je ležal bolnik. Drhtel je pod pernico. Maurice je zagledal suh, rumenkast, izžet obraz z bolestno zarežimi očmi, posineli, krčevito stisnjenimi ustnicami in otrplim smehljajem; udrti lične kosti so kar gorele. Čim je bolnik zagledal Maurica, se je obrnil k steni. Tisti hip je vstopil zdravnik, ki je bolnega tujca lečil.

Taborišča brezposelnih v Angliji

Kako skrbi ministrstvo javnih del, da brezposelni duševno in telesno ne otope

Angleško ministrstvo javnih del vzdržuje več posebnih taborišč za brezposelne, kjer se brezposelni vežbajo, da ostanejo telesno in duševno pri močeh in da lahko takoj pridejo za delo, čim ga dobe. Anglija podpira sedaj 2 milijona 600.000 brezposelnih in vsak 15. lahko preživi delj časa v takem taborišču. Če je človek dolgo brez dela, postane len, duševno in telesno otopi in za delo ni več tako sposoben, kakor je bil. Taborišča brezposelnih v Angliji imajo namen to preprečiti. V njih pa se mnogi mladi delavci prav za prav šele nauče delati.

Letos pojde skozi taborišča brezposelnih 12.000 moških in 9000 žensk. To so večinoma mladi delavci in delavke, ki sploh še niso bili nikjer zaposleni, vendar pa imajo že pravico do podpore. Seveda pa ministrstvu ni lahko vzdrževati poleg drugih ustanov še taborišča brezposelnih, kajti proračun javnih del je bil znižan od 17,2 na 10,9 milijonov funtov šterlingov in ga hočejo ponovno reducirati. Zato so morali zapreti že štiri taborišča za brezposelne delavce. Pač se je pa število taborišč za mladoletne pomnožilo od 110 na 175.

Taborišča brezposelnih v Angliji, Walesu in na Škotskem so nudila doslej zavetišče 50.000 brezposelnim. Delavska taborišča se dele v dve skupini, v prvi so izvežbani, v drugi pa neizvežbani delavci. V prvih taboriščih, kjer ostanejo brezposelni navadno pol leta, se dela 5 in pol dni v tednu, v drugih taboriščih se pa vežbajo delavci tri mesece. Med bivanjem v taborišču dobivajo brezposelni običajno podporo in sicer tako, da jim po odbitku za stanovanje in hrano še nekaj ostane. Obed, obstoječ iz mesne jedi, dveh prikuh, kruha, masla in močnate jedi je brezplačen. Na dobro prehrano polagajo veliko važnost, saj imajo mnogi brezposelni v taboriščih prvič v svojem življenju priliko najesti se do sita.

Taborišča brezposelnih v Royal Parku je podobno tovarni. Brezposelni, ki so večinoma stari okrog 25 let, imajo na razpolago 17 vrst obrti, da se lahko temeljito pripravijo za poznejše delo. Največje zanimanje vlada za delavnico, kjer popravljajo avtomobile, in pa za brivsko šolo. Taborišča brezposelnih v Carlshaltou vežba brezposelne v prvi

vrsti v poljskih delih. Tam odkopavajo velik hrib, kjer hočejo napraviti moderno sportno igrišče. Ravnatelj taborišča je z dosedanjimi uspehi zelo zadovoljen. V taborišče prihajajo brezposelni večinoma oslabei, nezadovoljni z življenjem, nervozni in bolehnii. Čim pa začno delati, se začno tudi rediti, pod stalnim zdravniškim nadzorstvom se jim duševno in telesno ravnanje polagoma vrača. Ko zapuščajo taborišče, so kakor prerodjeni. Zato ni čuda, da se brezposelni sami prijavljajo v taborišča in da je toliko kandidatov, da jih niti sprejeti ne morejo. Nekatere odklonijo, ker ne ustrezajo strogim fizičnim zahtevam taborišč. Le redko se zgodi, da brezposelni pred doletnim rokom prostovoljno zapusti delo.

Ob grobu sklenjena stava

O stavi dveh pogrebcev bo razpravljalo te dni pariško sodišče. Stava je bila sklenjena ob odprtem grobu moža, ki ga je objokavala mlada vdova. Med pogrebi sta bila tudi dva pokojnikova prijatelja, ki sta stala na pokopališču blizu groba in gledala, kako se grobarji pripravljajo spustiti krsto v grob in kako vdova krčevito ihti. Kako tragično je, če mora biti tako mlada vdova tako žalostna, je zašepetal prvi pokojnikov prijatelj drugemu. Tega udarca nikoli ne bo prebolela, je menil drugi. Meni se pa ne zdi tako hudo, je ugovarjal prvi.

Po pogrebu so odšli vsi v kavarno, kjer je dejal prvi pokojnikov prijatelj, da stavi 1000 frankov, da bo mlada vdova najpозnejše čez dve leti drugič poročena. Drugi pokojnikov prijatelj je bil ogorčen nad tem cinizmom in je stavo sprejel. Pogoji so bili dvakrat napravljeni in vsak je obdržal svoj izvod. Prvi pokojnikov prijatelj je napenjal vse sile, da dobi stavo in žalujoči vdovi je znal tako spretno pihati na srce, da je kmalu pozabila na možovo smrt. Videč nevarnost, da bo moral plačati tisoč frankov, je pa prvi pokojnikov prijatelj pokazal svoj izvod pogojev stave nekemu, ki je vedel o njem, da bo povedal to vdovi. Tako je prišla zadeva na dan in ko je prvi pokojnikov prijatelj vpra-

šal vdovo, če hoče postati njegova žena, mu je odgovorila ogorčeno: Mislim, gospod, da sem vredna več kakor 1000 frankov. Prijatelja sta se potem sprla in zatekla k sodišču.

Z mrtvim se je omožila

Mlada Parižanka Armandina se je hotela omožiti, toda samo s fantom, ki ni imel še nobene ljubavne pustolovščine. Toda usoda ji je potaknila mladega uradnika Jeana Baara, ki se je dal ločiti od svoje žene in prisegel, da se ne bo nikoli več oženil. Armandina je pa lepa in njena lepota je Baaru kmalu pregnala spomine na domačega zmaja in prisego. Armandina, telefonistka pariške centrale, je svojemu zaljubljenemu Janezu takoj povedala, da je pripravljena poročiti se samo s fantom, ki še ni imel opraviti z nobenim dekletom. Baar je spoznal, da bi prišla resnica na dan takoj, čim bi hotel skleniti z lepo telefonistko zakonsko zvezo, saj je bil povsod zabeležen kot oženjen. Bil je ves obupan, končno mu je pa šinila v glavo srečna misel.

Imel je bratrance istega imena, ki je v začetku vojne padel na bojišču. Ni hče se ga ni več spominjal. Zaljubljeni uradnik se je odpeljal v njegovo rojstno vas in dobil njegov krstni list. Tako se je oženil in vse je šlo gladko od rok. Armandina je pa ljubosumna, kmalu po poroki je začela stikati po tajnih moževih predalčkih, kjer je našla dokaz, da je bil Janez že poročen. Takoj je zahtevala ločitev in sodišče je njeni želji ugodilo.

Slab učinek.

— Zložil sem pesem na nožico svoje izvoljenke in včeraj sem ji jo izročil.

— In kaj je rekla?

— Dejala je, da ji je noga pri tem zaspala.

Trgovski potnik.

— No, kolega, ste imeli mnogo uspehov na nedavnem potovanju?

— Da, navezal sem mnogo važnih stikov.

— Potolžite se, tudi jaz nisem ničesar prodal.

Oče in hči.

— Kar izbij si iz glave misel, da bi mogla vzeti tega fanta. Saj zasluži komaj 200 Din na teden.

— Toda, papa, en teden tako hitro mine.

Pri zdravniku.

— Zjutraj na tešče morate popiti kozarec mlačne vode.

— To že dolgo delam, gospod doktor, samo da pravi moja gospodinja temu kava.

Družine Revén, Merala, dr. Komotar javljajo, da je slišnoči njihov dobri soprog, oče, tast in stari oče

Gabrijel Revén

davčni nadupravitelj v pokoju

po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v torek dne 19. t. m. ob 15. uri v Kočevju iz Rožne ulice št. 258.

Maša zadušnica se bo brala v župni cerkvi v Kočevju dne 20. t. m. ob 8. uri.

Kočevje, dne 17. januarja 1932.

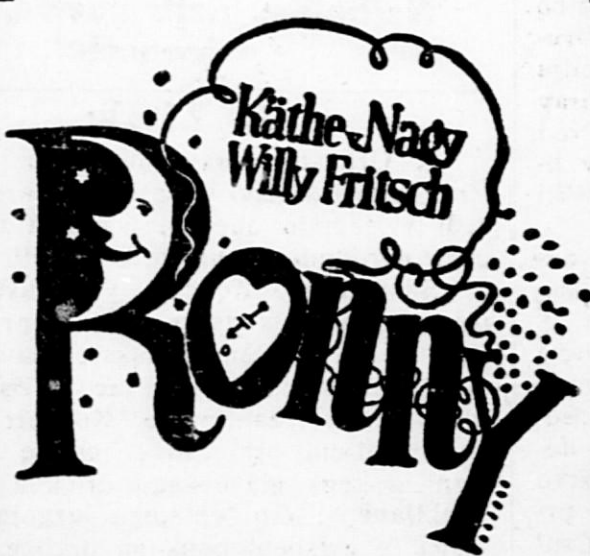
ŽALUJOČI OSTALI

Vsa Ljubljana že prepeva sladkoopne arije

»Večkrat sem sanjala o sreči in ti si najslajša na svetu«

Arije, ki očarajo vsakogar, ki si ogleda najnovjšo opereto

Emerika Kálmánova

Opereta, katero morate še danes videti in slišati!

Najnovjši Foxov zvočni tehnik! Predstave ob 4., 1/8 in 9 1/2 zvečer.

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanje brez znakov se ne odgovarja. Najmanjši oglaš 5.—

KLAVIRJI NATAKARICO

Zaloga in izposojevalnica prvovrstnih klavirjev. Strokovnjaksko popravilo in čisto ugleševanje.

WARBINEK, LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 5. 612

NIMATE IZPADANJA LAS

Nimate prhljaja! Vaši lasje rastejo, ako uporabljate »Pompadour« kremo za lase. Dobite jo samo pri kozmetičnem zavodu M. Pap, Zagreb, Jelačićev trg br. 6, I. kat. 611

MAJHNO POSESTVO

z zidano hišo, svinjakom in nekaj zemljo, pol ure od trga na štajerskem, prodam za 7000 dinarjev. Ravnotam prodam tudi zidano hišo s hlevom, kjer se redi do dve glavi živine in zraven pripadajoči vinograd za 22.000 Din. Pojasnila daje Ernest Bezenšek, trgovec, Podstreda. 608

Modroce

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

IGNACIJ NAROBÉ
Ljubljana, Gosposvetska cesta št 16 (pri Levu) 114/L

POSESTVO

lepo arondirano, cca. 15 oralov, z lepo zidano hišo in gospodarskim poslopjem tik ob cerkvi in šoli, eno uro od postaje Slovenska Bistrica (mesto) napredaj za 65.000 Din. Plača se lahko tudi s hranilno knjižico. Pojasnila daje Ivan Žuraj, lesna industrija, Slovenska Bistrica. 598

Poslužujte se malih oglasov v »Slov. Narodu«!

Vsi oglasi

vsaka beseda 50 par brez kake pristojbine. Deželani lahko plačajo v znakah.

Prepričajte se, da bo uspeh siguren!

DVE HISI V PODCETRTKU

prodam po najugodnejši ceni. V eni je pošta in oddelek finančne kontrole, v drugi pa trafika, z vrtno, sadovnjakom, vinogradom, travnikom in gozdom. — Informacije daje: Podteln, Podcetrtek. 609

FOTOGRAFI!

2. obloščici. Naslov pove uprava »Slov. Nar.« 593

STARINSKO SKRINJO

vloženo, s starinskimi okovjem, ceno proda mizarstvo JAPEL, Zabjek št. 14. 593

NARAVNI MED

brez vsake primesi, prodajam. Razporna ulica 6, Trnovo. 594

VALLET EXPRES,

LJUBLJANA, Mestni trg 5/II

Podružnica SARAJEVO, sprejemnica za Gorenjsko Lesce — Matevž Svab. — Likanje, čiščenje, renoviranje splošne garderobe. Specijalno likanje črnih oblik. Cene konkurenčne — Likanje Din 16.—, kemično čiščenje Din 55.—. Po obleko se pošlje in dostavi. 582

Brečeljnik Lovro

čevljarji mojster, popraviljanje galoš in snežnih čevljev

LJUBLJANA, Vidovdanska 2

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogacnik Boborčeva

NAZNANILO.

Cenj. občinstvu vlijudno naznanjam, da sem preselil svoj krojaški atelje iz Lepodvorske ulice v Wolfovo 10 ter bom nadalje po znanih cenah izdeloval najmodernejše faze od 250—300 Din.

Točna in solidna izdelava.

Se priporoča LUDVIK LOGAR, modno krojaštvo Wolfova št. 10.

Nasip parcel

z lešom v bližini tobačne tovarne izvrši za jako nizko ceno špedicija TURK, Ljubljana